

gøres et godt og grundigt Arbejde for Loven, bør vi ogsaa tilsiige hinanden at gøre dette Arbejde for derved at sone, hvad vi forbrød, da vi lod Loven af 1896 passere næsten uden Behandling, i ethvert Tilfælde uden nogen grundig Behandling, fordi den var kommen op til os saa sent i Samlingen. Den kom herop i Landstinget den 25. Marts, og man vidste da ikke noget om, at Rigsdagssamlingen vilde blive forlænget eller kunde blive forlænget. Man havde derfor god Grund til at tro, at man kun havde de 5—6 Dage til Finansaarets Udløb til at behandle Loven i. Det var derfor kun en daarlig Behandling, vi kunde give den. En af Grundene, hvorfor jeg beklagede, at man lod Loven passere, var den, at Loven kom til os under et Tryk, som jeg ikke fandt korrekt, et Tryk baade fra en Højreministers Side og fra Folketingets Venstremajoritets Side. Vi *skulde* lade den passere. Jeg betænker mig ikke paa at siige, at det er en af de største Kameler, jeg har været med til at sluge, saa længe jeg har haft Sæde i Landstinget, jeg tror næsten, at det er den største. Loven var et Eksperiment uden noget Erfaringsgrundlag, og det var mere end det, thi den blev et Angreb paa og en Standsning af de virkelige og dertil vellykkede Bestræbelser, som Statsbanerne i en Aarrække havde udfoldet for at forbedre deres økonomiske Situation Aar for Aar. Vedtagelsen af Loven havde desuden den Følge, at man derved væltede over paa Rigsdagen et Lovgivningsemne, som efter min Mening slet ikke egner sig til Rigsdagsbehandling. Fastsættelsen af Taksterne burde efter min Mening være et administrativt Anliggende, hvorom Rigsdagen gennem en eller anden Instans havde Lejlighed til at siige sin Mening, uden dog at være den egentlige bestemmende Faktor. Det ligger i Forholdenes Natur, at denne Sag bør være et administrativt Anliggende, fordi Taksterne bør kunne forandres, saa ofte der er Anledning dertil, idet der er saa mange praktiske og øjeblikkelige Hensyn, som maa tages, men som forbyde sig af sig selv, naar Sagen skal passere Lovgivningsmagten. Min Modstand mod Loven i 1895—96 — det vil jeg rose mig af — var derfor ret intens. Den var det i den Grad, at jeg ganske blev sat ud af

Spillet, hvad der ikke er hændet med nogen Jernbanelov hverken før eller siden. Min Modstand gik saa vidt, at jeg foreslog at standse Sagen ved 3die Behandling, hvad der i øvrigt var ganske ørkesløst. Sagen kom igennem, men jeg glæder mig nu, naar jeg erindrer, at det ærede nuværende 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal), den Gang det 3die Medlem for 7de Kreds, aabent bekendte, at han ikke havde sat sig ind i Loven, det havde der ikke været Tid til, men at han alligevel vilde foreslaa, at den førtes igennem, fordi det krævedes, og fordi der var Udsigt til, at det vilde blive Rigsdagssamlingens eneste Frugt. (Afbrudelse af *Madsen-Mygdal*). Ja, hvis det ikke er Citat, er det meget nær ved at være det. Saa dan saa det den Gang ud for os, der vare de ivrigste Modstandere af Loven, og det er mig derfor en stor Glæde nu at kunne gaa ud fra, at vi staa Side om Side i den samme Sag, saaledes at det ærede Medlem, som jeg nu nævnte, vil kunne siige det samme som jeg, at han af Hjertet glæder sig over, at det gik, som det gik; thi ilde gik det, men vel var det. Jeg glæder mig over, at det gik, som det gik, saa at man gennemførte Loven, og over, at man siden ikke har kunnet komme overens om at revidere den, for derved er der vundet Oplysning om Taksternes Rækkevidde og Begrænsning, og der er gennem den femaarige Periode, hvori disse Love have virket, sammenlignet med den femaarige Periode, som gik forud, gjort Erfaringer, som nu blive meget værd ved Lovens endelige Behandling, — jeg antager nemlig, at dette er den endelige Behandling. Ved at betragte Udviklingen gennem denne femaarige Periode faar man et bestemt Indtryk af, at Takster og Tariffer ikke ere ene om at frembringe den Misère, hvorunder Statsbanernes Budget nu lider. Jeg skal komme tilbage til det om et Øjeblik. Jeg glæder mig fremdeles over, at det den Gang gik som det gik, fordi der nu under Venstreministeriet er givet det ny System Lejlighed til at tage Ledelsen i sin Haand. Jeg glæder mig ikke alene, fordi det er Venstres Finansminister, der nu er kommen til at fungere som Trafikminister, og derved bliver i Stand til at øve en vel-